SURINAAMSCHE COURANT.

(N°. 76.) VRYDAG DEN 23sten SEPTEMBER. (A°. 1825.)

P A R A M A R I B O.

OVERLEDEN.

Den 3den Augustus 1825, den Heer *Willem Temmens*, oud 52 jaren, 4 maanden en 5 dagen.

Den 4den, *Henrietta Josina Pardo*, oud 32 jaren.

Den 5den, *P. Valentijn*, in het geneesk. civiel departement.

Idem, *J. Hein*, idem idem.

Den 7den, *L. Bijloo*, oud ruim 60 jaren.

Den 8sten, de vrije *Pieter* van *Kennedij*.

Den 12den, 't kind *Charlotte Elisabeth Oehlers*, jongste dochtertje van jufvr. *Johanna Lucretia Paater*, oud 3 jaren en circa 10 maanden.

Idem, de vrije *Thiena* van *W. P. Prins*, oud ruim 60 jaren.

Den 13den, den Wel Ed. Achtb. Heer *J. Embricqs*, in leven oud Raad in den Edele Achtb. *Hove van Civiele Justitie* dezer Kolonie, oud 68 jaren, 7 maanden en 13 dagen.

Den 14den, Mej. de Wed. *M. G. Arden* geb. *Leijsner*, oud 74 jaren en 6 maanden.

Den 15den, een jong geboren dochtertje van *Hendrina Bliekveld*.

Den 16den, 't kind *Henrietta Collerina Schreuder*, dochtertje van de vrije *Kea* van *Catharina* van *Pelserus*, oud 2 jaren.

Den 18den, *François Nicolaus Jonas*, oud circa 46 jaren.

Den 19den, *Hendrik Beumer*, in het geneesk. civiel departem.

Den 21sten, *F. Whitehead*, idem idem.

Den 24sten, *Wm. van Wezel*, idem idem.

Idem, *Jan Pieter Greijs*, oud 22 jaren.

Den 25sten, *Friderich Tage*, matroos van 't schip *Simonette Maria*.

Idem, 't kind *Aaltje Alida Schreuder*, dochtertje van de vrije *Kea* van *Catharina* van *Pelserus*, oud 5 jaren.

Den 31sten, den Heer *H. Ottinger*, oud 66 jaren.

Idem, 't kind *Jeanette Maria de Montel*, dochtertje van *Annaatje Brandon*, oud circa 7 jaren.

Idem, 't kind *Jan Abraham Lemmers Pothuijs*, zoontje van Mejufvr. de Wed. *Pothuijs* geb. *Elisabeth Lemmers Godefroij*, oud 2 jaren, 8 maanden en 23 dagen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

Getrokken uit de Hollandsche Couranten van Junij 1825.

F R A N K R Y K.

BORDEAUX *den 29e. Mei.* Het spaansch gouvernement is onderrigt geworden, dat de uitgewekene Leden der Cortes in Londen een spaansch dagblad laten drukken, bestemd en geschikt voor de geringere klassen in Spanje, en dat dit dagblad langs de portugeesche grenzen, ter sluik, in genoemd Rijk wordt ingevoerd, heeft gelast, dat men geene middelen zal verzuimen, om den invoer van gezegd dagblad te verhoeden, ten einde de zeden en de publieke opinie, gelijk in het ministerieel bevelschrift voorkomt, niet te bederven.

— Den 28 is op de rivier aangekomen het schip *Ernestine*, aan boord hebbende de spaansche generaals *Laserna*, gewezen Onder-Koning van Peru, *Valdez* en een aantal andere generaals, opper-officieren, officieren en administrateurs, welke, ten gevolge van de jongste capitulatie, Peru hebben verlaten. *Laserna* zal voor als nog op franschen bodem blijven, zoo men zegt, om dat hij zich ongesteld bevindt, doch, zoo andere meenen, om dat hij het niet geraden oordeelt, om vooreerst naar Spanje te vertrekken. *Cantarac* wordt eerlang in Frankrijk verwacht. De Spanjaarden willen dezen man doen voorkomen als den genen, die zich door de Independenten zoude hebben laten omkoopen. — Met deze gelegenheid verneemt men, dat *D. Pio Tristan*, die het commando over de overblijfselen der koningsgezinden zoude hebben op zich genomen, den titel van Onder-Koning had aanvaard. Zoo dit bevestigd wordt, is het niet waarschijnlijk, dat de generaal *Olaneta*, welke *Laserna* geenzins als zoodanig heeft willen erkennen, genegen zal zijn, om zich aan het gezag van

den geslagen en voortvlugtigen *Tristan* te onderwerpen.

PARYS *den 5e. Junij.* Morgen zal de plegtige intogt des Konings plaats hebben, en zal Z. M. zich naar de hoofdkerk van Notre Dame begeven, ten einde aldaar een *Te Deum* te hooren aanheffen. Men gelooft, en met rede, dat Z. M., even als bij zijnen eersten intogt als Koning binnen deze hoofdstad, met geestdrift zal worden ontvangen, en het lijdt geen twijfel, of het inlasschen van de handhaving der grondwet in de kroonings-eed heeft een allergunstigsten indruk gemaakt, te meer, daar men van de zijde der zoogenaamde Jezuiten stellig verzekerde, dat dit punt onaangeroerd zoude zijn gelaten.

Het is intusschen aan sommigen eenigzins vreemd voorgekomen, dat de gezworen eed van de ridders van den H. Geest, eene orde in 1578 door *Hendrik III.* ingesteld, ter verhooging en uitsluitende handhaving van den R. Catholijken Godsdienst en van den Adel, niet bekend is gemaakt; inzonderheid, daar de aloude statuten van deze orde en de voorschriften van den eed, welke door de ridders in vroegere dagen moest worden afgelegd, in eenen toon zijn opgesteld, welke zeer bezwaarlijk met de tegenwoordige grondwettige instellingen zoude zijn overeentebrengen.

Dat de inlassching van de grondwet in den bedoelden eed den Jesuiten niet behaagt, wordt door niemand in twijfel getrokken, en of de ceremonien, betrekkelijk de orde van den H. Geest, als een tegenwigt daarvan zouden moeten voorkomen, moet nader blijken. — Alle onpartijdige staatkundigen verlangen, dat men, eer het te laat worde, maatregelen neme, om den te grooten ijver van een deel der hoogere en lagere fransche geestlijkheid in toom te houden, ten einde de bij de grondwet geheiligde verdraagzaamheid niet met de daad tot een ijdel woord te maken.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT *den 7e. Junij.* De oostenrijksche bladen leveren dezer dagen berigten uit Konstantinopel tot den 10 Mei, welke berigten men steeds aanmerkt, als eene der zaak der Turken niet ongeneg... zijde afkomstig te zijn.

In dezelve wordt melding gemaakt van het uitloopen van de groote vloot, onder den *Kapudan-Bassa*, bestaande uit 12 oorlog... en 10 transportschepen. Volgens de Turken, zoude de vloot bestemd zijn, om Patras en de kastelen van Lepante van leeftogt te voorzien, en vervolgens naar Missolongi te zeilen, ten einde die plaats van den zee-kant te blokkeren, terwijl dezelve aan de landzijde door den Seraskier zoude worden aangetast. In deze berigten wordt niets gemeld van de nederlaag, welke deze veldheer zoude hebben ondergaan, noch van denzelven terugtogt naar Janina; in dezelve wordt daarentegen verzekerd, dat hij den 20 April uit Arta zoude zijn opgebroken, om den togt met zijn leger naar de kasteelen van Lepante te volgen, van welk leger de voorposten reeds in de nabijheid van Missolongi moesten aangekomen zijn; weshalve men van dien berigt nog nader omtrent den waren stand van za... ken dient te worden ingelicht.

Voorts erkent men in meergenoemde berigten, dat er omtrent den staat van zaken op Morea zeer uiteenloopende geruchten in omloop zijn, maar verzekert men, dat de tijdingen, welke de grieksche regering, wegens de gevechten in 't laatst van Maart geleverd, heeft bekend gemaakt, overdreven zijn geweest, en dat de egyptische bevelhebber tot den 10 April Navarino nog belegerde en geenzins door de Grieken was teruggedreven. Men bedient zich, ter staving daarvan, van de opgave van een ooggetuige, die verzekert, nog voor den 10 April in 't leger des Bassa's te zijn geweest. In deze opgave komt onder andere het navolgende voor:

» Den 24 Maart werden de troepen van *Ibrahim* onder de muren van Navarino door 4000 Grieken aangegrepen. Hij liet het regiment van *Churschid-Bey*, 't welk door Joseph Mari (*Bekir-Bey*) een Korsikaan, weleke voorheen bij de napoleontische garde bed...

bediend, is georganiseerd, dezelve te gemoet trekken; bij welke gelegenheid *Mari* een battaillon in eene bedekte positie plaatste, en het ander op eene hoogte posteerde. De Grieken konden het geregeld vuur der Egyptenaren niet verduren, maar vloden naar het gebergte, met achterlating van 60 gevangenen. — Den 25sten werd een grieksche spion aangebragt, van welken men vernam, dat 6000 Grieken den volgenden dag van drie punten eenen nieuwen aanval zouden beproeven. Dien ten gevolge trok *Ibrahim* dezelve den 26 met drie battaillons *Churschid* en 400 man ruiterij te gemoet, waarop de Grieken andermaal, met achterlating van 200 dooden en 14 gevangenen, terug weken. — *Mari*, die op dezen togt eene schampscheut in de zijde bekwam, werd met een geschenk van 2500 piasters beloond. — Den 7 April stond *Soleiman-Bey* (*Seve*), mede een voormalig officier van *Napoleon*, nog voor Navarino en beschoot hij die vesting met 5 stukken en een mortier, en was *Ibrahim* meester van al het omliggend land." — De berigtgever voegt er bij, dat *Ibrahim* zijne gevangenen menschelijk behandelde.

Omtrent hetgeen verder in die oorden is voorgevallen, scheen men bij de Verhevene Porte geene berigten te hebben ontvangen. Latere berigten echter uit den omtrek van Navarino, over Italie aangebragt, behelzen de navolgende bijzonderheden:

» Deze vesting is door een voortdurend bombardement hevig geteisterd. Men berekent, dat de vijand 2500 schoten op dezelve heeft gelost. Bijna alle de huizen zijn vernield of beschadigd, en een deel van 't grieksch geschut is onbruikbaar geworden. — Den 19 April hebben de Grieken een uitval gedaan, en 7 dooden en 25 gekwetsten bekomen; het verlies der Turken aan doden alleen werd door hun op 200 man begroot. — Den volgenden dag (den 20) had er een ernstiger gevecht met de landtroepen plaats, waarin de Grieken 150 doden en 235 gekwetsten telden en de Turken 1000 doden en 7 gevangenen verloren. — Den 21sten is de vorst *Maurocordato* langs den zeekant in Navarino gekomen en heeft hij de bezetting met 2000 man versterkt. Dien dag is hij ook weder, na zijne instructien te hebben achtergelaten, naar het hoofdkwartier vertrokken, alwaar hij den president *Condurioti*, met het overige der krijgsmagt, wachtte. — Zeven grieksche schepen liggen ter reede van Navarino; de overige kruissen, ten einde het ontschepen der derde egyptische expeditie te beletten. De europesche officieren, die aan het hoofd der Turken staan, verdienen allen lof, door de meesterlijke wijze, waarop zij het geschut bedienen."

Uit deze opgave zoude men moeten opmaken, dat 'er tot den 21 April nog ernstig voor Navarino werd gevochten, doch dat als toen het gros van het grieksche leger in die oorden was aangekomen. Wat 'er verder daar te lande is voorgevallen, blijkt tot nog toe met geene genoegzame zekerheid, doch in brieven uit Corfu van den 16 Mei, en in die van Zante van den 14, verzekert men zeer stellig, dat de egyptische vloot werkelijk door de grieksche (onder *Miaulis*) is geslagen, en dat zulks grooten invloed moet hebben op de verdere operatien der Egyptenaren.

De langs dezen weg opgegevene bijzonderheden komen hierop neder: » De Grieken hebben de egyptische schepen in volle zee aangegrepen; deze hebben getracht naar Modon terugtekeeren, doch zijn met kracht van zeilen door de Grieken gevolgd, dien het ligt viel in de verwarring een aantal schepen te vermeesteren en andere te verbranden. Frankische zeekapiteinen, die in Corfu zijn aangekomen, verzekeren, in den nacht van den 12 op den 13 Mei eene zware uitbarsting te hebben gehoord, terwijl de zee door het vuur der brandende schepen geheel werd verlicht. Drie half verbrande frankische transportschepen, welke naar Zante zijn gevlugt, brengen berigt mede, dat, in weerwil van de waakzaamheid van *Miaulis*, ettelijke egyptische bodems in Modon zijn binnen geslopen, maar dat de beroemde *Canaris*, door eenen gunstigen Sirocco geholpen, met zijne branders niet

minder dan 41 schepen onder het eiland Sapienza heeft vernield, enz.; — en dat *Ibrahim* zich mitsdien in den onaangenaamsten toestand moest bevinden."

In deze berigten wordt gemeld, dat het bedoelde zeegevecht den 12 Mei heeft plaats gehad; deze dagteekening schijnt echter een weinig te jong. In andere berigten werd de dag van den 29 April genoemd, welke, naar het verschil der tijdrekening, met den 12 Mei zoude kunnen invallen. Deze laatste bedenking zet het berigt der Grieken veel waarschijnlijkheid bij, en geeft hoop, dat, zoo het al niet in allen deele mag worden, bevestigd, de Grieken echter een belangrijk voordeel zullen hebben behaald.

ADVERTISSEMENTEN.

N. L. BRAAM Eerste Exploicteur dezer Kolonie, zal op heden den 23e. September 1825, ter Kastelenije van het Hof van *Civiele Justitie* bij Executie verkoopen.

Een derde in de Koffij Plantagie *Katwijk*, gelegen aan de rivier beneden *Commewijne*, tusschen de Plantagien *Welgelegen* en *Wederzorg*.

Een zesde in de verlaten Plantagie *'s Gravenhage* cum annex, gelegen aan de rivier *Perika* tusschen de Plantagien *Amsterdam* en *Brouwershaven*.

Een zesde in de nieuwe Grond *'s Hagenbosch* cum annex gelegen in boven *Cottica*, aankomende A. A. DE BOER.

Voorts een derde in opgemelde Plantagie *Katwijk*. Een Zesde in gemelde Plantagie *'s Gravenhagen*, en een zesde in gemelde Grond *'s Hagenbosch* cum annex, alle gelegen als voren, aankomende M. J. JULIAANS Weduwe J. A. SWAAN.

Zijnde de inventaris van eerstgemelden Effect, ten Kantore voormeld ter visie berustende.

Paramaribo den 23e. September 1825.

Op aanstaande Donderdag den 29sten dezer, nademiddag ten vier uren zal men ter *Kurateele Kamer* gen te verkoopen de Nalatenschap wijlen den Wel Ed. Gestr. Heer EMBRICQS, (waaronder een lijke partij Boeken.)

Voorts de Nalatenschap van F. N. JONAS.

Als mede 5000 Cingels, van de gronden *la Resource en Sonnette*.

Paramaribo den 22e. September 18..

J. DE HEYDER.

Gekw. 1e. Gezw. Klerk

Heden over zes weken dag en tum nader te bepalen, Executeuren van den Boedel den Heer HENDRIK OTTINGER, Huize van den Wel Edele Heer THYM Vendue Meester dezer publiek doen verkoopen.

Een Huis en Erf, staande en legen alhier aan *Paramaribo* *Zwartenhovenbrug Straat*, bekend La. D. No. 560, met de daarbij horende Smederij, en derzelver dependentien.

Alsmede een Huis en Erf, en gelegen aan de *Steenbakkers Gr*... *Zwartenhovenbrug Straat*, bekend La. D. No. 416.

De Bewijzen van Eigendom en Conditien zullen acht dagen voor verkoopdag, ten Vendue Kantoore visie liggen.

Paramaribo den 17e. September 1825

Te koop bij J. L. GARDÉ, Kalk en ordinaire Kalk ... ment, Steenen, Plavuisen, Kopie Plates en vloer Planken, Waane ... drooge Planken van 15 tot 40 lang, en een nieuwe Riet - Pont 55 voet en breed 8 voet.

Paramaribo den 16e. September 1825

De Erven C. J. FUCHS presenteren nog te koop, Thee bij ... en bij 't ..., en eenige Provisien, staande in Genever en Brandewijn kelders, Rook Vleesch, ½ tonnen ... vleesch en rook Spek, ronde Kaas Patent Olie; zijnde tevens bij hun koop, twee mooije Eikenhoute Winkelkasten met glaze schuifdeuren.

Gedrukt te PARAMARIBO ter Gouvernements Drukkerij van de Erven C. J. FUCHS